

Korona – kysymyksiä ja vastauksia

Mistä tiedän, onko minulla juuri koronaviruksen aiheuttama hengitystietulehdus?

- Oireiden perusteella et voi päätellä, onko hengitystietulehduksen aiheuttaja koronavirus vai joku muu virus tai bakteeri.
- Jos epäilet koronavirusta, [tee oireiden arviointi Omaolo-palvelussa](#).

Jos sairastut hengitystieinfektioon eli flunssaoireisiin

- Hoito on oireenmukaista. Tautia hoidetaan taudinkuvasta riippuen, joko kotona tai tarvittaessa sairaalassa.
- Uutta koronavirusta vastaan ei ole läikehoitoa eikä rokotetta.
  - ✓ Vältä läheistä kontaktia muihin.
  - ✓ Pysytköte kotona, kunnes kuume ja muut oireet ovat olleet poissa vähintään vuorokauden. Hengitystieinfektio paranee useimmiten noin viikon kotilevolla.
  - ✓ Sairaana ollessa lepo ja riittävä nesteiden nauttiminen on tärkeää.
  - ✓ Kuumetta ja särkyä voit lievittää apteekista ilman reseptiä saatavilla lääkkeillä.
  - ✓ Huolehdi hyvästä käsi- ja yskimishygieniasta.

HUOM! Jos sinulle tai läheisesi tulee vakavia oireita kuten hengenahdistusta ja yleistilasi heikkenee, **SOITA**:

➤ Lapuan terveyskeskus p. (06) 438 4844 arkisin klo 8-20, la-su ja arkipyhät 10-18
Korona neuvontapuhelin p. (06) 438 4847 ma-pe klo 8-15

➤ Keskussairaalan päivystysapu p. 116 117 ympäri vuorokauden

➤ Hätätilanteessa soita hätänumeroon 112

- **RISKIRYHMÄÄN** kuuluvien tulee ottaa muita herkemmin yhteyttä terveydenhuoltoon.
- Jos kuulut riskiryhmään, soita mikäli:
  - ✓ sinulle nousee äkillinen kuume (yli 38 astetta tai yli)
  - ✓ ja tautiin liittyy kurkkukipua ja/tai yskää.

Kenestä koronavirus COVID-19 testataan?

Tämän hetkisten ohjeiden mukaan COVID-19 testi otetaan seuraavista... [*päivitetty 17.4.2020*](#)

COVID-19 testi otetaan kapasiteetin lisääntymisen mukaan nyt herkemmin. Terveyskeskuksen koronahoitaja tai lääkäri arvioi yksilöllisesti tilanteen mukaan testaustarpeen ja kiireellisyyden. Ensisijaisesti testataan huonokuntoiset potilaat, terveydenhuollon ym. kriittisten työpaikkojen työntekijät (leviämisen estämiseksi ja työvoiman riittävyyden takaamiseksi), sekä riskiryhmään kuuluvat. Testejä otetaan Lapuan terveyskeskuksessa ajanvarauksella sovitusti.

1. Kaikki potilaat, joilla on koronavirusinfektioon sopivia oireita tai joilla lääkärin arvion perusteella on syytä epäillä koronavirustartuntaa.
  - ✓ Lisäksi erityisesti synnyttäjät, iäkkäät henkilöt (yli 70-vuotiaat) ja henkilöt, jotka kuuluvat vakavan koronavirustaudin riskiryhmään sekä tartunnanjäljityksen yhteydessä heidän lähipiirinsä.
2. SOTE- työntekijät tai muut yhteiskunnan kriittisillä aloilla työskentelevät henkilöt
  - ✓ Akuutissa hengitystieinfektioissa työntekijä jää omalla ilmoituksella sairauslomalle organisaation ohjeiden mukaan heti akuutin hengitystieinfektion oireiden alettua ja on yhteydessä terveydenhuoltoon koronavirustestausta varten.
  - ✓ Työntekijöiden testaus tapahtuu Lapuan terveyskeskuksessa sovitulla tavalla esim. Drive-In tyyppisesti autoon päin, mikäli vointi ei vaadi lääkärin arviota.
3. Terveyskeskuksen vuodeosasto, asumispalveluyksiköt
  - ✓ Jos yksikössä todetaan koronavirustartunta, epidemian laajuuden selvittämiseksi testataan kaikki potilaat/asukkaat, työntekijät ja vierailijat, tartuntataudeista vastaavaa lääkärin ohjeen mukaan.
  - ✓ Näytteenotto järjestetään hoitoyksikköön.

Voiko lapsen viedä päivähoitoon, jos hänellä on nuhaa?

- THL ohjeistaa: Jos lapsella on edes lieviä flunssan oireita, hänen tulee pysyä kotona. Lapsi voi mennä takaisin päivähoitoon, kun hän on ollut oireeton yhden vuorokauden ajan.
- Etenkin näin kevään tullen on muistettava kuitenkin viikko tolkulla nuhaiset ja pärskivät siitepölyoireiset lapset - aina kyse ei ole flunssaoireista.
- Tarvittaessa yhteys Korona neuvontapuhelimeen p. (06) 438 4847 (ma-pe klo 8-15) tai ajanvarausnumeroon (06) 438 4844

Kauanko flunssaoireisen pitää olla pois töistä?

- Jos sinulla on lieviä flunssan oireita, kuten nuhaa, yskää, kurkkukipua ja kuumetta, sinun pitää pysyä kotona, kunnes olet ollut oireettomana vähintään vuorokauden.
- Jos työskentelet terveydenhuollossa tai vanhustenhuollossa, sinun tulee noudattaa työnantajalta saamiasi ohjeita.

Mitkä ovat koronavirustaudin riskiryhmät?

- Tämänhetkisen tiedon perusteella yli 70-vuotiaat henkilöt ovat muita alttiimpia saamaan vakavan koronaviruksen infektion.
- Vakavan koronaviruksen infektion vaaraa voivat lisätä ne perussairaudet, jotka merkittävästi huonontavat keuhkojen tai sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä, esimerkiksi:
  - ✓ Vaikea-asteinen sydänsairaus
  - ✓ Huonossa hoitotasapainossa oleva keuhkosairaus
  - ✓ Diabetes, johon liittyy elinvaurioita
  - ✓ Krooninen maksan tai munuaisen vajaatoiminta
  - ✓ Vastustuskykyä heikentävä tauti kuten aktiivisessa solunsalpaajahoidossa oleva leukemia tai lymfooma (ei ylläpitohoito)
  - ✓ Vastustuskykyä voimakkaasti heikentävä lääkitys (esimerkiksi suuriannoksinen kortisonihoito)
- Muita riskitekijöitä ovat sairaalloinen ylipaino (BMI yli 40) sekä päivittäinen tupakointi.

Vaikean koronavirustaudin riski lapsilla ja nuorilla

- Vaikea koronavirustauti on äärimmäisen harvinainen lapsilla. Riski ei ole lisääntynyt terveillä tai niillä lapsilla ja nuorilla, joiden perussairaus (esim. astma tai diabetes) on hoitotasapainossa.
- Sairastumisriski ei ole yleensä kohonnut myöskään lapsilla, jotka sairastavat vaikeaa perussairautta tai tarvitsevat puolustuskykyä lamaavaa eli immunosuppressiivista lääkitystä. Sen sijaan lääkityksen lopettaminen voi olla vaarallista.

- Jos tällaista lääkitystä tarvitseva lapsi tai nuori saa koronavirusinfektioon sopivia oireita, huoltajan tulee ottaa herkästi yhteyttä siihen erikoissairaanhoidon yksikköön, jossa lapsi tai nuori on perussairautensa vuoksi seurannassa.

Missä tapauksissa voin asioida terveyskeskuksessa ja laboratoriossa?

- Välttämättömän sairauden seurantaan liittyvät verikokeet voidaan ottaa ajanvarauksella laboratoriossa normaaliin tapaan. HUOM! Mikäli sinulla on flunssan oireita ota yhteyttä puhelimitse niin mietitään miten kokeen ottaminen järjestetään.
- Jokaisen on nyt tärkeää huolehtia käsien huolellisesta desinfioinnista tullessa ja lähtiessä.
- Tarvittaessa voit käyttää huivia/maskia suun ja nenän edessä.
- Mikäli sinulla on vaikea perussairaus, voit pyytää maskin ennakkoon verikokeisiin tai kiirevastaanotolle tullessa.

KIIREVASTAANOTTO on jaettu seuraavasti:

- Hengitystieinfektioisten eli flunssaoireisten vastaanotto on erillään muusta kiirevastaanotosta. Vastaanotolle tullaan aina ajanvarauksella lukuun ottamatta ambulanssipotilaita.
Seuraa kylttiä 4. Soita ovikelloa sinulle varattuna aikana.
- Muu kiirevastaanotto on normaalissa paikassa ajanvarauksella - **ovessa kyltti 3.**

Miten uudelta koronavirukselta voi suojautua?

- Uudelta koronavirukselta voi suojautua samalla tavoin kuin muiltakin hengitystieinfektioiden aiheuttajilta.
- Ensisijaisesti kannattaa huolehtia hyvästä käsihygieniasta. Pese käsiä vedellä ja saippualla ainakin 20 sekunnin ajan.
- Älä koskettele silmiä, nenää tai suuta, ellet ole juuri pessyt käsiäsi.

Eristys

- Eristyksellä tarkoitetaan *tarttuvaa tautia sairastavan* potilaan eristämistä terveistä.

Karanteeni

- Karanteenilla estetään tartuntoja mahdollisesti altistuneelta oireettomalta tartunnankantajalta muihin henkilöihin. Osa infektiosairauksista voi tarttua jo ennen varsinaisten oireiden puhkeamista.

Karanteenia vastaavat olosuhteet

- Valtioneuvosto on kehottanut yli 70-vuotiaita henkilöitä ja ulkomailta Suomeen palaavia matkustajia pysymään karanteenia vastaavissa olosuhteissa.
- Karanteenia vastaavissa olosuhteissa pitää välttää lähikontakteja muiden ihmisten kanssa ja vältettävä liikkumista kodin ulkopuolella.
- Jos on välttämätöntä käydä kaupassa, apteekissa tai muilla asioilla, tämä pitäisi tehdä silloin kun muita ihmisiä on vähän liikkeellä. Etäisyyttä toisiin ihmisiin on pidettävä vähintään metrin verran.

Tartuntatautilaki

- Tartuntatautilain mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä eristykseen tai karanteeniin henkilön, joka on sairastunut tai jonka perustellusti epäillään sairastuneen yleisvaaralliseen tartuntatautiin tai tartuntatautiin, jota perustellusti epäillään yleisvaaralliseksi.
- Tällöin voi hakea tartuntatautipäivärahaa.
- Käytännössä siis varmistettuun COVID-19 tautiin sairastunut ja alistunut lähipiiri.

Miksi henkilön lähipiiriä ei aseteta karanteeniin?

- Karanteeniin asetetun *oireettoman* henkilön lähipiiri ei ole tartuttava.
- Tartunnan saamisesta siihen, että potilas voi tartuttaa muita, on viivettä.

Testataanko karanteeniin asetetut henkilöt?

- Testataan, jos heille tulee oireita.
- Oireettomien henkilöiden testaaminen ei anna luotettavia tuloksia tartunnasta.

Saako karanteenissa oleva henkilö käydä ulkona tai mennä kauppaan?

- Karanteenissa olevan henkilön pitää välttää lähikontaktia perheen ulkopuolisiin ihmisiin.
- Ulos voi mennä, jos ei mene muiden ihmisten lähelle.
- Esimerkiksi työhön, kouluun, päiväkotiin, harrastuksiin tai kauppaan sen sijaan ei saa mennä.